

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

כ"ב אלול התש"פ
שנה ה'

פרשת ניצבים וילך

גיליון 349

סליחות

יש משל שמובא בשם האחרונים המבטא את חשיבות "שימת הלב" כתנאי ראשון לכל צעד של עלייה, ובפרט בתקופת ההכנה ליום הדין:

בזמננו, במדינות אירופה, חלו חוקי מכס מחמירים, והמושלים נקטו ביד תקיפה לאכוף את נתיבי ההברחות בין מדינה לשכנתה. מסופר על יהודי אחד בעל סחורה יקרה, שחיפש עצה להעביר סחורתו ולהימנע מהמס הכבד במעברי המס. הלך ומכר את כל נכסיו וגייס לטובתו עגלון מקומי. העגלון ביקש סכום גבוה מאוד על מבצע הברחה, מכיון שהדבר היה כרוך בסיכון ניכר. בראות היהודי את כל ההכנות, החל הפחד לחלחל בקרבו והיה חושש האם יצליחו לעבור את כל השלבים עד להברחת הגבול בהצלחה, וכך היה טרוד במחשבות חודש לפני היעד שקבעו.

העגלון בתחילה לא חשש כולי האי. אף על פי כן, ככל שהתקרב תאריך היעד התחיל לחשוש ולומר לעצמו: "אולי לא יאמינו לי, ויטענו עליי שלא יתכן שלא ידעתי מאומה מכל המבצע" וכו'. ככל שמתקרב היום המיועד גדלו והתעצמו החששות בתוכו, והחל להעלות בדמינו טיעונים נוספים יותר ויותר קשים שעשויים להעלות חוקריו במידה וח"ו ייתפס. היחידים שאין להם שום דאגות ושום חששות לא חודש קודם ולא שבוע ולא שעה לפני המבצע ואף לא בשעת המבצע עצמו - הם הסוסים שמושכים את העגלה. הם אדישים לחלוטין ולא חושבים על כל התרחישים של מה יקרה אם ייתפסו, אותם לא מעניין שום דבר, לא הברחה, לא חוקים, לא מוכסים, לא משמר גבולות ולא שום דבר.

על זה היה קורא הגר"ש שבדרון זצ"ל את הפסוק: "אל תהיו כסוס כפרד אין הבין", כי אם ימצא מי שלא מפחד מיום הדין ואפילו לא בימים האחרונים שלפני ראש השנה, הרי הוא דומה לסוסים שהם אדישים ולא חוששים מכלום לפני מבצע הברחת הגבול.

שבת זו היא השבת האחרונה לשנה זו. אין ספק שהשתדלותנו לכבד את שבתות השנה, אם במעט ואם בהרבה, אך כראוי, ודאי שלא הצלחנו לכבדם. עד כדי כך אמרו חכמינו ז"ל, "שלא יהא דיבורך בשבת כדיבורך בחול... הילוךך בשבת כהילוךך בחול" ועוד מאמרי חז"ל בצורת כיבוד השבת במאכל, במשתה, בכסות נקייה ועוד ועוד. עדיין נותרה ההזדמנות לתקן, ישנה עוד שבת אחרונה לשנה זו!

לאורח נכבד מכינים סעודה כפי כבודו; בשר, דגים, תוספות ומטעמים, אך אם האורח נשאר לשנה שלימה, ודאי שלא בכל יום יערכו לכבודו סעודה כביום בואו. אך היכן תיבחן הערכתם לכבוד האורח? כאשר לפחות ביום האחרון לשהותו בכיתם יערכו לכבודו סעודה מכובדת כהוגן, בכך ייוודע שכבודו לא פחת בעיניכם במשך השנה. נשתדל נא ונתאמץ בשבת זו שייראה שעדיין כבודה גדול אצלנו, ורוצים אנו מאוד לכבדה כערכה.

בכיוון זה עלינו לנצל את מעט הימים שנותרו לנו עד יום הדין, לגלות מעט יותר סובלנות לסובבים אותנו, להעביר על מידותינו, גם אם נראה לנו משום מה שפוגעים בנו, כי הרי "המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו". נתפלל את תפילות הימים הללו בכוונה, ונזכיר שכן באמת רצינו להתפלל כל השנה, אלא שלא כל כך הצלחנו... נוסיף בלימוד התורה יותר ברצינות, יותר ברציפות, יותר בכמות ובאיכות. כדאי הוא המאמץ של הרגע האחרון! אל נא נמתין בשאננות אדישה לשמיעת גזר הדין אשר יקיצנו באחת מן החלום המתוק. כל העושה מצווה אחת קונה לו סגור אחד, וכל העושה עבירה אחת קונה לו קטגור אחד. ימים ספורים נותרו לנו עד ראש השנה. ננצל אותם היטב ללימוד תורה ולקיום מצוות, ונזכה לכתובה וחתימה טובה. ובחרת בחיים!

ה' אליהו לאפיאן זצ"ל, בספרו "לב אליהו", מביא בשם ספה"ק, שיש כח בכל יום מהשבוע האחרון של השנה לתקן את אותו יום מימות השבוע של כל השנה כולה. וכפי שהסברתי למעלה, השבת האחרונה של השנה היא שבת חשובה ביותר, ויש במעלתה לתקן ממש את כל מה שח"ו טעינו במשך כל השנה כולה. לכן ראוי בשבת זו להוסיף מחול על קודש מוקדם יותר, וכן ראוי להחמיר בה את כל החומרות, למרות שבמשך השנה אנחנו לא נוהגים אותן, כדרך מה שמובא בהלכות ראש השנה על חומרת כשרות המאכלים במשך עשרת ימי תשובה.

מספרים שפעם זימן אליו הרב הראשי של וורשה את כל השמשים המעוררים לסליחות וביקש מהם לא לעזוב את הבית עד שהבן אדם יקום ויצא מהבית. אמרו לו: "מה חדש השנה? למה שנסבול, הרי יש מתפללים עקשנים שלא ממחרים לקום. למה הרעת התנאים הזאת?". המשיך להם הרב הראשי משל, שפעם אחת פרצה שריפה בעיירה בבית אחד והשכנים התחילו לכבות אותה והתחילו להוציא את הרהיטים והחפצים מהבית ולהציל מה שאפשר וכל אותו הזמן היה בעל הבית ישן. תפסו כמה שכנים את המיטה עם הישן על מנת להעביר אותה החוצה מהר, אבל נתקלו בפתח הדלת הצרה והיה להם כמעט בלתי אפשרי לצאת. עמד שם זמן אחד שהביט בכל המחזה וקרא להם, "העירו את הישן ויקום וכך ינצל מהלהבות. מיד עשו כך וניצל הבן אדם, אף אתם". כך סיכם את המשל רבה של וורשה, "עליכם להעיר את הישן שיינצל מהשריפה." "אל תסמכו עליו שכן הוא עלול לחזור ולישון..."

מספרים על שני חברים שהלכו יחד במדבר. במהלך המסע, החל להתעורר בין השניים ויכוח סוער וחבר אחד סטר על לחיו של החבר השני. החבר שקיבל את הסטירה לא החזיר מכה ולא אמר מילה רעה. במקום זה הוא הרים מקל וכתב על החול: 'היום, החבר הכי טוב שלי סטר לי בפרצוף'. השניים המשיכו במסעם, עד שמצאו נווה מדבר והחליטו לטבול בו. החבר האחד נכנס למים ושכשך בהם בלי בעיה ואילו החבר השני שקיבל את הסטירה, נסחף לאיזור של מים עמוקים והחל לטבוע.

חברו מיהר לשהות לעברו ולמחות אותו אל הגדה. לאחר שהתאושש, חרט החבר על האבן הקרובה: 'היום החבר הכי טוב שלי הציל את חיי'. החבר שסטר והציל מטביעה, הסתכל בו בפליאה ושאל: "אחרי שפגעת בך כתבת בחול ועכשיו אתה חורט על אבן, למה?". הסתכל עליו החבר השני וענה: "כשמישהו פוגע בנו אנחנו צריכים לכתוב את זה על חול כדי שרוחות של סליחה יוכלו למחוק מה שהיה, אבל כשמישהו טוב קורה או כשמישהו עושה עבורנו דבר נפלא, עלינו לחרוט זאת באבן כך ששום רוח לא תוכל לטשטש את זה". צריכים אנו ללמוד לכתוב את נפלאות בחול ולגלף את אושרנו באבן. והלואי ורוחות של סליחה יוכלו למחוק עקיבות ישנות בחול, ולאפשר לנו לצעוד בבטחה בדרך חדשה ושנזכה לשנה טובה יותר.

הארוך

זמני השבת

- הדלקת הנרות: 7:08
- מנחה וקבלת שבת: 7:23
- עלות השחר: 5:19
- נץ החמה: 6:31
- סופ"ז ק"ש: 9:07 - 9:43
- שחרית: 9:00
- חצות: 12:57
- מנחה מנין א': 6:00
- מנחה וסעודה ג': 7:15
- מוצש"ק להגאונים: 8:12
- מוצש"ק לר"ת: 8:35

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל הענינים או להנצחת קרוביכם.

kehifasdivreichaim@gmail.com

נדבת

חפסת גליון ופצתו

לעי"נ
האשה החשובה והכבודה מרת יהודית חנה מקסוול ע"ה בת הר"ר שלמה וויט זצ"ל נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב

אתם נצבים היום וגו':

דורשי רשימות כתבו רמז לימי הסליחות, הרה"ק רבי אהרן מקאלוני אמר "אתם" ר"ת אבן מקיר תזעק, שבימים אלו אפילו אותן הלבבות שכל השנה הם כמו אבן ומלא קרירות ואינם מתעוררים לתשובה, אבל בימי הסליחות הם מתעוררים לתשובה, וצפ"ר מלאי עיני חכמים כתב "אתם נצבים היום" בנימטריא 694, וכן "לעמוד לסליחות" בנימטריא 694, רמז לעמוד כפשוטו [מהמיטה בבוקר אפילו אם קשה הוא] וכן לעמוד בתפילה [כי אין עמידה אלא תפילה כמ"ש ויעמד פנחס ויפלל], ועוד רמז נצבים ר"ת נותן צדקה בשמחה יצל ממיתה, ורמז בזה תשובה ותפלה וצדקה שבימים אלו מועיל להעביר גזירות רעות כמו שאומרים בתפילות ונתנה תוקף, אבל העיקר הוא לעשותו בשמחה ובסבר פנים יפות כמבואר בפ"ק דב"ב ובשו"ע הל' צדקה.

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלהי וגו' כל איש ישראל:

יש לדקדק אם כבר אמר "כולכם" למה חזר ואמר "כל איש ישראל" שזה לכאורה כפל הלשון, ועוד קשה הלשון כל "איש" ישראל דהו"ל כל ישראל, אלא ידוע שהקב"ה הבטיח לאבותינו שכלל ישראל ישאר לנצח כמש"כ וגם נצח ישראל לא ישקר, דהיינו שכלל ישראל ישאר עד סוף כל הדורות ולא יועיל נגדם שום מלחמה והתנגדות לכולתם, ולכן בשעה שבלעם רצה לקלל בני ישראל אמר "אפס קצוה תראה וכולו לא תראה" כי לא היה יכול לקלל כל הכלל ישראל רק קצת מהם, וכן אמר שלמה המלך ע"ה "כולך יפה רעיית ומום אין בך" פי' בשעה שאתם "כולך" דהיינו ביחד אזי מום אין בך, לא יקרה ח"ו רע לכל הכלל, וזה הביאור אתם נצבים היום "כולכם" בשעה שאתם ביחד אזי כל איש ואיש הוא חלק מכלל ישראל, ואפשר לקרוא אותו בשם "איש ישראל" שיהיה לו נצחיות כמ"ש אח"כ לעברך בכרית וגו' דהיינו ההבטחה על קיום כלל ישראל.

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם וגו':

כתיב בתהילים אשר יחדיו נמתיק סוד בבית אלקים נהלך ברגש, וחז"ל אמרו שני דברים למד דוד המלך מאחיתופל, א' שיש ללמוד ביחד עם חברים ושיש לנהוג כבוד בבית המדרש ולא לילך שם בקומה זקופה, ומשום זה קראו דוד רבו אלופו ומידעו, והקטפה סתם סופר בשלמא שקרא רבו ואלופו מובן אבל למה קראו מידעו, שזה לשון של חבר, ותי' שהלומד עם חבר אזי א' לומד מהשני, ובפרט עם לומד מת"ח, ממילא יש מעלה מא' על השני, אבל בשעה שעומדים בתפילה לפני הקב"ה, כל אחד שוה בלי שום הבדל, ממילא על ענין הראשון קראו רבו, אבל על ענין מורא מקדש קרא אותו מידעו ששניהם שוין, ורמז לזה בפסוק אתם נצבים היום כולכם וגו' כגדול קטן שולין שוין לפני הקב"ה, בפרט לפמש"כ הזוה"ק ד"היום" רמז לראש השנה דכל העולם עוברין לפניו כבני מרון כבקרת רועה עדרו.

אתם נצבים היום בזה"ק איתא היום דא ר"ה, אף שבר"ה איתא בחז"ל וכל באי עולם "עוברין" ולא נצבים, י"ל שיש שני בחינות אם מתנהגים בבחינת בן לעברך בברית כדרך האוהבים, אזי נעשה בחינת ניצב דבר של קיימא כמש"כ רש"י, לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי כמאמר השפ"א שאם משתעשע בתוה"ק מתוך אהבה ושמחה נעשה בחינת בן ויש חשבון של כרחם אב על בנים, הנשמה לך והגוף פעלך זה

מדרגה של מי שיודע שהגוף פעולתו של הקב"ה אבל הוא אוהב א"ע יכול לבקש חוסה על עמלך, אבל הנשמה לך "והגוף שלך" שאוהב את הקב"ה ומשעבד גופו להקב"ה זה יותר גדול במדרגה.

צפ"פנח חז"ל כ' דקריאת אתם נצבים היום הוא הכנה לר"ה לעורר ענין התייצבות לפני ה', ומצואר צאלשיך סק' שגם האבות והשבטים היו שם, כמבואר בחת"ס שהאבות משתתפים בתפילותינו, וכ' צפ"פ ט' שהוא ענין ויתיצבו תחתית ההר, וי"ל שבני ישראל רצו הכפייה וכוף את יצרנו ולכן אמרו נעשה ונשמע באופן של כפייה וכן היה עקידת יצחק, ועבודת ימים נוראים ובכך תן פחדך שאנו רוצים היראה שלא יהיה בכלל שרירות לבי אילך וגו', ולכן יש לשמוח על שזכינו לימים הנוראים.

אתם נצבים היום:

רמז לר"ה שבו ספרים נפתחים, ולכן י"ל דמש"כ ומחה ה' את שמו קאי על באיזה ספר יכתב, וצ"ל סת"ס איתא ספר התורה הזה אף שתורה לשון נקבה מ"מ ספר לשון זכר, וכשמוחים האות נשאר הגויל וזה הספר הגויל בלי האות, אמנם יש מצוה של כתיבת ס"ת לכתוב האות וע"ז מתפללים כתבנו בספר חיים טובים וכו' אמרתי ביאור הגמ' ברכות ו. שאליהו הרג מי שהיה אחורי ביהכ"נ אף שבעצם אין זה חיוב מיתה מ"מ היה לו חיוב מיתה מדבר אחר והיה יכול לסלקו ע"י התפילה ואליהו ר"ת יהפוך י"א לך את הקללה לברכה.

לא יאבה ה' סלוח לו:

יש לדייק מהו הלשון לא יאבה דהיה לו לומר לא יסלח לו ה', אלא קיי"ל שטר שחתם עליו ערב אם רצה המלוה מזה גובה או מזה גובה, והנה כל ישראל ערבין זל"ז כמש"כ לעברך בברית, א"כ יחשוב האדם שה' יפרע מאחרים שיש עליהם ערבות, לזה אמר הקב"ה אמת שאפשר לעשות כן אבל "לא יאבה" ה' לעשות כן דהיינו הרשות בידו שלא יגבה מן הערבים רק מהחוטא.

הנסתרות להי אלקינו והנללות לנו ולבנינו:

הנה הנהגת הקב"ה בעולמו הוא נעלם ונסתר מעינינו, אין בידינו לא מיסודי הצדיקים ולא משלות הרשעים, ואי אפשר להסבירו בשום פנים, וכן בדורינו שנשמדו אלפי רבבות קדושים וטהורים, מי יהין להגיד שמבין אפס קצוה מדרכי השי"ת, אבל כתיב בתהלים "כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד" ופירשו בספה"ק "כי יודע ה'", מי שאומר אני לא מבין אבל השי"ת יודע, זהו דרך צדיקים, ודרך רשעים "תאבד" שחושבים כיון שאינם מבינים דרכי השי"ת הכל אבוד והם מתייאשים מקיום התורה והמצוות ח"ו, וזה הביאור הנסתרות להי אלקינו והוא יודע מה לעשות, אבל מה שנגלה לנו הוא לעשות את כל דברי התורה הזאת, ולא להתיאש ח"ו.

והנללות לנו ולבנינו:

כתב צפ"פ ספ"ק מאור ושמש שאף שיש דרך בעבודת השי"ת של הצנע לכת, אבל יש בזה חסרון לגבי חינוך הבנים, כי אם אין הבן רואה את אביו עובד השי"ת אזי איך יודע הבן איך לעבוד, ולכן בדברים שבינו לבין קונו יכול לעשות בהצנע לכת, אבל שאר הדברים צריך להיות בהתגלות כדי שיעשה רושם על

הכלל כדי שהוא בעצמו יהיה נכלל בהתכחה שנותן לכלל ישראל, עוד יש ליישב להיכן הלך, י"ל דמצינו בפרשת מטות [ל"א, ה] וימסרו מאלפי ישראל שבני ישראל לא רצו ללכת למלחמת מדין לפי שידעו שזה גורם למיתת משה, וכמו כן הכא שמשה רבינו רצה לצוות את בני ישראל את צוואתו האחרון לא רצו ללכת אליו, לכן הוצרך משה לילך להם.

לא אוכל עוד לצאת ולבוא:

כתב רש"י דבאמת היה עדיין גיבור דמצינו בתורה שמשה לא נס ליחו וגו' אלא הכונה שנסתמו ממנו מסורות ומעיינות חכמה, וקשה להבין איך נאמר על משה רבינו שביום פטירתו לא יהיה לו כל ההשגות שהשיג כל ימי חייו, ואדרבה מצינו בחז"ל שביום פטירתם של צדיקים היה להם השגות גדולות עד למאוד כלאיתא צוה"ק סוף הספר, אלא מדוייק הלשון ברש"י שנסתמו ממנו "מסורת" ומעיינות החכמה דהיינו הצדיק כשמגיע למדרגה גבוה כל כך שאינו יכול להשפיע עוד לאנשים פשוטים, וזה היה מצבו של משה רבינו באותו היום.

ולמה באמת נסתמו ממנו ביום זה, כי מצינו בגיטין ל"ז שהיה מלמד א' שהכה התלמידים יותר מדי ונדר רב אחא שלא יהיה עוד מלמד, אבל כיון שלא מצא מלמד טוב כמותו התיר נדר והנה כאן עשה הקב"ה שבועה שלא יניח משה להיכנס לא"י, אמנם לא היה מנהיג טוב כמשה, וא"כ היה צריך להתיר הנדר כנ"ל, לכן היה צריך לסתום ממנו מעיינות החכמה כדי שתתקיים השבועה.

לא אוכל עוד לצאת ולבוא:

הגר"מ פיינשטיין זצ"ל פ"י שמשה רבינו לא היה צריך לומר "לא אוכל" ובפרט מצינו שהיה גיבור עצום ביום פטירתו כמבואר ברש"י להלן ל"ד א' שעלה להר בכמה פסיעות, אלא להורות שכל מגמתו לעשות רצון הבורא ית"ש, וכיון שה' אמר לו שלא יעבור את הירדן ואל יוסף לדבר עוד בדבר הזה וצריך למסור ההנהגה ליהושע, אזי זה בחי' "לא אוכל", שזה היה מציאות ממש שלא היה יכול לעבור את פי ה' אף שהיה לו בחירה.

כרצונו צמיי איתא שמשה הלך לכאור"א מישראל להיפרד מהם, ולזה צריכים הרבה כח, אבל משה אראה להם שצריכים לעשות קודם שיהיה מצב של לא אוכל וגו'.

ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ:

לכאורה יש להבין למה אמר זה לעיני כל ישראל דוקא, וכתב במשך חכמה כי המלך מצוה להיות למעלה מן העם ומלך שמחל על כבודו אין כבודו מחל, אולם כל זה בפרהסיא, אבל בינו לבין עצמו בודאי איננו פטור מלהיות עניו ושפל, ובפרט יהושע היה עניו גדול כמבואר בתרג"י פרשת שלח, לכן אמר לו הקב"ה "לעיני כל ישראל" דהיינו בפרהסיא אזי תהיה חזק ואמץ, אבל מידת העניויות עדיין צריך להישאר.

הבנים, אם הבן רואה את אביו מתפלל בחשק ובהתלהבות אזי זה עושה רושם עמוק מאוד על הבן, אבל אם הוא רואה את אביו מתפלל בקרירות וכל שכן אם רואה אביו מזלזל ח"ו בתפילה ואינו עונה אמן וכו' אזי מה יעשה הבן שלא יחטא, לכן יש להזדרז למען תינוקות של בית רבן לעשות עבודתינו בהתגלות ובאופן שישפיע עליהם לטובה.

כי המצוה הזאת לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא לא בשמים היא לאמור מי יעלה לנן השמימה וגו' כי קרוב עליך הדבר מאוד במיך ובלבבך לעשות:

צפ"ר זכרת מצוה [הספרי] כתב לבאר עפ"ד הגמ' גיטין דף פ"ד האומר ה"ז גיטך ע"מ שתעלי לרקיע הגט כשר, שכל תנאי שא"א לקיימה בפועל אינו אלא כמפליגה בדברים, והנה בתורה כתיב ועשית את "כל" מצותיו ונתנך ה' עליון וכן בכל מקום כשיש שכר כתיב הלשון של כל המצות, ויחשוב האדם הלא אי אפשר לי לקיים כל הרמ"ח מ"ע והשס"ה לאוין, בפרט מצות השייך לכהנים וקרבתו וכדומה, וא"כ כל השכר הוא כמו תנאי שתעלה לרקיע שא"א לקיימה כלל, והוי כמפליג בדברים, לכן אומר התורה"ק לא בשמים היא שאינו כמו התנאי שתעלה לרקיע אשר א"א לקיימה, אלא קרוב הדבר עליך הדבר ששייך לכאור"א לקיים כל המצות, בפניך דהיינו על ידי לימוד התורה ובוזה ונשלמה פרים שפתינו אם לומד אותם ענינים שא"א לקיימו הוי כאילו עשאו, ובלבבך על ידי התקשרות לבבו לכלל ישראל, ערכים זל"ז וחשוב כאילו קיים כל המצות.

כי תשמע בקול ה' אלקיך לשמור מצותיו:

כתב צנעל הטורים שזה בנימ' "זהו לקולו של תלמיד חכם", כי התלמידי חכמים הם המשמיעים את דבר ה' והשומע לקולם שומע לקול ה', והרי זה כמו שדרשו חז"ל את ה' אלקיך תירא לרבות תלמידי חכמים.

ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' וגו':

קשה איך שייך לומר את לבבך ואת לבב זרעך הרי מדבר גם להם כמש"כ בתחילת הפרשה, אתם נצבים היום כולכם וגו' וטפכם וגו', וכי הדברי יחזקאל שאם ההורים אינם מתנהגים כראוי אזי הפגם נשאר על התולדות, וממילא אם ההורים עושים תשובה זה ישפיע ממילא על הבנים.

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל:

המפרשים הקשו להיכן הלך משה, האצו עזרא כתב שהלך להיפרד מבני ישראל קודם פטירתו, צוה"ק כתב שהלך לתוך לבו של כאור"א כי נשמתו של משה רבינו נמצא בנשמת כל איש מישראל, וכן כל מנהיג בישראל יש בו נשמת וכוחו של משה רבינו וכן מצינו בגמ' שקראו להתנאים "משה שפיר קאמרת", וצריך להיות בתוך לבו של בני עדתו שירגיש בשבילם והם ירגישו בשבילו. וצתולדות יעקב יוסף כתב שהמוכיח צריך לכלול עצמו בתוכחתו לאחרים, ומשה שהוכיח את בני ישראל לפני פטירתו הלך ממדרגתו העליונה למדרגת

לע"נ

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

הרה"ח ר' בנימין בייטש בן הרה"ח ר' ישראל וויזנביץ זצ"ל

הקהל את העם האנשים והנשים והטף:

כרס"י כתב טף למה באו כדי להביא שכר למביאייהם, וקשה איזה קשיא זה "טף למה באו" אם האנשים והנשים באו איפה ישאירו את הטף, [בודאי לא השאירו הטף אצל איזה נכרית כמוכן שאין זה דרך טובים לחינוך הבנים והבנות]. אלא כונת הפסוק הוא למה הוצרך לומר בפירוש שיביאו הטף הלא דבר פשוט הוא שהביאו, לזה בא התשובה שהזכירו הטף כדי שידעו שמצוה מיוחדת הוא להביא הטף ולא רק דרך אגב, ורצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות, אפילו דברים פשוטים לכאורה ג"כ נעשה מזה מצות ה'.

תקרא את התורה הזאת לנגד כל ישראל וגו' הקהל את העם:

לכאורה הסדר אינו מדויק דהיה לו לומר קודם הקהל ואח"כ תקרא את התורה, אלא הענין הוא שהתורה שלמד בפניהם היה "הקהל" שכלל ישראל יהיו באחדות ואהבת לריעך כמוך זה כלל גדול בתורה, ודוקא לאחר שנת השמיטה שכל השדות היו הפקר ועניים עשירים כאחד, העניים לא קנאו בעשירים ועשירים לא הגביהו לבם נגד העניים, ממילא היה הזמן מוכשר לאחדות ישראל.

ומצאו רעות רבות וצרות ועלנתה השירה הזאת לעד:

כרס"י, טף למה באו כדי להביא שכר למביאייהם, מהו ענין השכר, י"ל כי באמת שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וא' מהטעמים כי מתיראים שלא ישתמש עם השכר כהוגן, אבל אם מביאים את הבנים למקום המקדש ולמדו שם ליראה את ה' על ידי ההשראת השכינה שיש שם, שפיר יהיה להם שכר, כי ידעו איך להשתמש עם השכר לדברים שבקדושה.

בהפטרה "כי הלכשני בגדי ישע", בגדים רמז לבוגדים וירח את ריח בגדיו אל תקרי בגדיו אלא בוגדיו, אמנם כח התשובה מחזירם, מלבוש כ' צוס"ק פרשת ויחי שהכונה לבושי נשמה ע"י תורה ומצות ומעשים, בר"ה הבגדים מלובשים עם כח המצות שעושים בחודש השביעי.

לימי הסליחות - במוצאי מנוחה ענין מנוחה ששייך רק לבני ישראל שהם בנים למקום קדמנוך תחילה אף שימי התשובה הם בעשי"ת מ"מ אם מתחיל מקודם סימן שאצלו הוא מקבל באהבה,

ענין אמירת הסליחות, ואנשי כנה"ג תיקנו בלשון הברכה חנוך המרבה לסלוח, כי מידת חנוך מבואר בתוס' ר"ה י"ז שהקב"ה שומע צעקת הצועק אפילו כשהדין אינו נותן שישמע להצועק כמש"כ בעבוט כי צעק יצעק אלי ושמעתי כי חנוך אני, וזה כח ריבוי הסליחות, אמנם צריך להיות צעקה מעומק הלב, וכמבואר באבודרהם שלכן אומרים ובכן בתפילות ימים נוראים מלשון ובכן אבא אל המלך אשר לא כדת, בכך בגימטריא חסד, כך צריכים להרגיש בימי הסליחות בהכנה לתפילות יום ראש השנה.

כ' אלמו"ר ז"ל היה לומר בשם זקנו הגס"ק מרדכימוסלם ז"ל שהיה בצאנו שבת קודם ר"ה ואמר הרה"ק בעל הדברי חיים זצ"ל שס"ת כורת עמך היום היא כתם וביאר זקני שאפילו אם ח"ו יש כתם על ישראל אעפ"כ הקב"ה כורת עמו ברית ועל זה נאמרשפטני ה' כצדקי וכתומי, וי"ל דזה ענין ובחרת בחיים שיהיה בחינה של ישראל אשר כך אתפאר ולכן אומרים עלינו לשבח קודם מלכיות שלא עשנו כגויי הארצות, ועל זה אמר הקב"ה חפץ בחיים דהיינו שחיותו של ישראל יהיה בזה שזוכה להתקרבות מהקב"ה, ולכן אפילו אם יש כתם הקב"ה מנקה אותו אם כבנים רחמינו כרחם אב על בנים, יה"ר שנזכה לריבוי זכויות כרמוך תוכו אכל קליפתו זרק שזה בחינה כתם, ואעפ"כ הקב"ה אוהב עמו ישראל.

ברגשי כבוד והערצה נשגר אנו בזאת ברכת מזל
טבא מעומקא דליבא, אל מעלת האי גברא יקירא,
לב טוב ומיטיב לכל, העסקן הנכבד כבוד ידידנו
ר' יהושע מילר הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בלידת בנו יצחק דוב שיחי'
בשעטו"מ ובמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכה לראות
רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ויתברכו בבני הגוני,
חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים
עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"ר

ברכותינו שלוחה מעמקי ליבנו מעומקא דליבא,
קדם מעלת האי גברא יקירא, איש חמודות יקר
שבערכין, מעוטר בכל מידה נכונה, כבוד ידידנו
ר' דוד הכהן סילבר הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת נכדו
לבנו ר' ניסן משה סילבר הי"ו
בשעטו"מ ובמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכו לראות
רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ויתברכו בבני הגוני,
חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים
עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"ר

ברגשי כבוד והערצה נשגר אנו בזאת ברכת מזל
טבא מעומקא דליבא, אל מעלת האי גברא יקירא,
שמו הולך לתפארת, כבוד ידידנו
ר' מרדכי ווייספיט הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בלידת בתו שתחי' בשעטו"מ ובמזל"ט
יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכו לראות
רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ויתברכו בבני הגוני,
חיי אריכי ומזוני רוויחי, דורות ישרים ומבורכים
עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"ר

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין בנינוש חזנונים זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהודרך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פ' שמיני לסדר 'נקרובי אקדש' - נוניסן תשע"ז

